

Dr. Sárvári Balázs - Vincze-Pintér Vivien*:

Zöld pénzügyi jó gyakorlatok a Műegyetem és a jegybank együttműködésében

Sikertörténetek kapcsolódnak hozzá és immár stratégiai súlya is van a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME - Műegyetem) és a Magyar Nemzeti Bank (MNB) együttműködésében megvalósuló Zöld Pénzügyek Műhelynek. Az immár negyedik éve zajló közös kutatások célja, hogy a műszaki-természettudományi területeket összekapcsolja a pénzügyi szakértőkkel ösztönözve az innovációt és a gazdaság zöld átállását a magyar gazdasági szereplők körében.

A Magyar Nemzeti Bank alaptevékenységén túl kiemelt célként tekint a fenntarthatóságot támogató törekvések felkarolására, elősegítésére. Zöld programjának keretében ezért többek között igyekszik a jövő munkavállalói, az egyetemi hallgatók pénzügyi ismereteiben a zöld szemléletmód elültetésére. Egyre fontosabb, hogy olyan szakértők jelenjenek meg a munkaerőpiacon, akik rendelkeznek zöld pénzügyi, ökológia környezetgazdaságtani ismeretekkel is. A jegybank ezért számos egyetemmel együttműködésben több egyetemi és szakkollégiumi, illetve továbbképzési platformot támogat. A képzési programokat szervezők és oktatók valamennyien elkötelezettek a fenntarthatósággal kapcsolatban és hatékonyan építik be intézményük oktatási anyagába a zöld szemléletet és ismeretanyagot.

Az elmúlt év fejleményeinek tanulsága, hogy a tudományos tevékenységekkel nem csak a távoli jövőbe fektetünk be, hanem a váratlanra is felkészülünk. dr. Kandrács Csaba, a Magyar Nemzeti Bank alelnöke előadóként személyesen is részt vett a műhelyben, ígéretesnek tartja az együttműködésben rejlő távlatokat. Ahhoz, hogy a jövő kihívásait minél hamarabb sikerrel vegyük, elengedhetetlen, hogy kellő adat, tudás és szakértő álljon rendelkezésre, fogalmazta meg az MNB Alelnöke. Az energiafüggetlenség vizsgálata jól példázza ezt. Bár a korábbi időszakokban is kiemelt stratégiai téma volt, a háború és az energiaárak drasztikus változása nyomán hirtelen a tudományos világ és a pénzügyi rendszer figyelmének is a középpontjába került. Az együttműködésnek köszönhetően a kutatási műhely azonnal tudott reagálni erre a fordulatra.

Az MNB és a BME 2019 őszén kötött először együttműködési megállapodást, amelynek keretében számos oktatási és tudományos projekt, így szerteágazó műhelymunka is indulhatott a Műegyetemen a két szervezet szakértőinek részvételével. *A program vezetője, Nemeslaki András, egyetemi tanár, a BME Menedzsment és Vállalkozásgazdaságtan Tanszékének vezetője* felidézte, hogy az együttműködés a hazai versenyképesség növelésének szándékával jött létre. A magyar jegybank és Európa egyik legrégebbi műszaki egyetemének vezetése felismerte, hogy a műszaki-természettudományi képzésben tanuló hallgatókat és kutatókat meg kell ismertetni Magyarország gazdasági kihívásaival, és tudásukat, ambícióikat, tehetségüket integrálni kell a kapcsolódó kihívások megoldásába. Különösen érvényes ez azokon a magas hozzáadott értékű, tudásalapú területeken, mint az energiamix átalakítása elsősorban a karbonsemlegesség irányába való gyors elmozdulással, energiabiztonságunk növelésével.

A többek között a digitalizáció jövőjével, a felsőoktatási innovációs lehetőségekkel és a nemzetköziesítéssel is kiemelten foglalkozó együttműködésnek így vált egyre hangsúlyosabb szakterületévé a zöld innovációval, zöld pénzügyekkel és gazdasággal foglalkozó műhely. A közös kutatások a tudományágak összehangolása jegyében a pénzügyi-közgazdasági és a műszaki-természettudományi gondolkodás fejlesztésére fókuszálnak. Egyszerre törekszenek úttörő tudományos eredmények elérésére és a hétköznapi életben adaptálható megoldások kidolgozására. Előbbire példát egy hulladékgyűjtő úszómű, utóbbira pedig a Zöldkerék alkalmazás ad. E két projektről részletek a keretes írásokban olvashatóak.

A kutatási portfólió folyamatosan fejlődésével kapcsolatban *Böcskei Elvira, egyetemi docens, a BME Pénzügyek Tanszék vezetője* elmondta, hogy az évente meghatározott kutatási témákat az aktuális gazdasági helyzet és a nemzetközi trendek is alakítják. Az együttműködés első évében az épületek energiahatékonysága volt az egyik kulcsterület. Ezt követően a fenntartható vállalati gyakorlatokat, majd a finanszírozási lehetőségeket, többek között a zöld vállalati kötvénykibocsátást vizsgálták.

Ebbe az ívbe kapcsolódott be 2021 őszén a *Kaderják Péter*, korábbi energia- és klímapolitikáért felelős államtitkár által vezetett Zéró Karbon Központ többek között az energiafüggetlenség témáját vizsgáló kutatásával. Az energiafüggetlenség erősítését szolgáló szakpolitikai program kialakítása és megvalósítása egy olyan hagyományos energetikai erőforrásokban nem bővelkedő országban, mint Magyarország, nagyon jelentős erőfeszítéseket igényel, fogalmazta meg a Zéró Karbon Központ vezetője, amely csak a szakpolitikai döntéshozók, az ipari szereplők, a pénzügyi szektor, az akadémiai és a civil szféra szereplői közötti széles összefogással lehetséges. A Központ eddigi jelentős eredménye a megújuló energiák használata terén a kapacitások további bővítése érdekében 2022 folyamán nagy sikerrel megszervezett MNB-BME Napenergia Fórum sorozat. A szokásos képzési, oktatási tevékenység mellett a hasonló jellegű, többszereplős, szakpolitikai relevanciájú rendezvénysorozatok kiváló eszközei a tudásátadásnak. A kutatási témákról további információk találhatóak az együttműködés honlapján: <http://mnprogram.bme.hu/>.

Az együttműködés szerves része a kurzusfejlesztés és a tehetséggondozás is, hiszen a BME-n végzett hallgatók képzettségük, szaktudásuk révén vélhetően már rövidtávon a vállalkozások vezetői lesznek, de legalábbis meghatározó szerepük lesz egy-egy stratégiai döntés meghozatalában – fűzte hozzá Böcskei Elvira. Az oktatásban szerzett tapasztalatai alapján úgy látja, hogy hallgatóik nyitottak, sőt igénylik, hogy a legújabb kutatásokról első kézből értesüljenek. Az oktatásnak, továbbá a digitalizáció nyújtotta információk gyors terjedésének köszönhetően az tapasztalható, hogy az egyetemisták a fenntarthatóság terén évről-évre egyre tudatosabbak és a mindennapi életükben is figyelembe veszik, hogy a környezet megóvása közös érdek.

A történelmi keretektől és a vezetői stratégiákból fakadó kutatási irányok mellett arra is szükség van az úttörő eredményekhez, hogy a kutatók maguk is megfogalmazzanak új kutatási terveket és kutatási-oktatási munkájuk is méltó elismerést kapjon. Ehhez kapcsolódóan évente kínálnak célzott ösztönzést az MNB által meghirdetett Zöld Pénzügyi Tudományos Díjak, valamint a Zöld pénzügyi tudományos kutatási kezdeményezés, melyre a BME is több értékes pályázatot nyújtott be. A

kiemelkedő oktatási teljesítmény megbecsülése érdekében a BME az MNB támogatásával tavaly megalapította a Conlegner Károly díjat, amelyet azon műegyetemi oktatók vehettek át, akik munkájuk során kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a hallgatókat megismertessék a mérnöki és természettudományi területek gazdasági hatásaival.

Hulladékgyűjtő úszómű a Duna budapesti szakaszán

Magyarországon a Duna és mellékfolyói is fokozottan érintettek a műanyagszennyezésben. E probléma komplexitását elsősorban a határokon átnyúló környezetszennyezés okozza. 2021 első felében a BME és az MNB, valamint a ClearRivers, az Audi Environmental Foundation, az ING és egyéb civil szervezetek

együttműködése során egy

hulladékgyűjtő úszóművet telepítettek a Dunára, a BME központi épülete elé. Az uszadékfogó révén lehetővé vált a Duna vízgyűjtőjét érintő műanyagszennyezés mennyiségi és minőségi jellemzőinek megfigyelése, a műanyag folyókban való vándorlásának vizsgálati módszereinek fejlesztése, a kockázati tényezők vizsgálata és a folyóvizet ért műanyagszennyezés kigyűjtésének költség-haszon elemzése, valamint a kapcsolódó üzleti modell fenntarthatóságának vizsgálata. A projekt részletes leírása a <http://mnprogram.bme.hu/vizgazdalkodas/> címen érhető el.

Elektromos autó vásárlását segítő applikáció

A Zöldkerék elnevezésű alkalmazás segít tisztán látnunk azzal kapcsolatban, hogy egy elektromos autó vásárlása milyen pénzügyi és környezeti előnyökkel jár? Az alkalmazásban meghajtás alapján lehet összehasonlítani a járműveket, de különböző gépjárműfajtákat és konkrét járműtípust is ki lehet választani. A Zöldkerék a gépkocsi teljes élettartamára vetítve vizsgálja a költségeket, ennek köszönhetően a vételár mellett a legtöbb üzemeltetési költséggel is képes kalkulálni, továbbá károsanyag-kibocsátási mutatók is megtalálhatók az alkalmazásban. Az oldal készítői azt remélik, hogy a Zöldkerék által csökkenthető az információs zaj, ami hozzájárulhat az elektromos, vagy tölthető hibrid járművek vásárlásához. A Zöldkerék a <http://www.zoldkerek.bme.hu> oldalon érhető el.

** A szerzők a Magyar Nemzeti Bank Fenntartható pénzügyek főosztályának munkatársai*

„Szerkesztett formában megjelent 2023. július 5-én a Növekedés.hu oldalon.”